

A top-down view of a kitchen workspace. In the top left, a wire egg basket holds several brown eggs. A wooden cutting board with a hole in the handle is positioned at the top. In the center, a cracked egg is being prepared on a white surface, with a bright yellow yolk and a broken shell. To the right, a piece of light-colored fabric is visible. In the bottom left, a wooden egg tray contains a white egg. At the bottom center, a white bowl is filled with white flour.

Tojáslevek eltarthatóságának növelése kombinált kíméletes tartósítási eljárások alkalmazásával

Dr. Tóth Adrienn

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Élelmiszertudományi és -Technológiai Intézet
Állattermék és Élelmiszertartósítási Technológia Tanszék

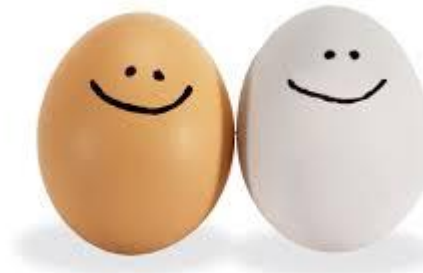
Bevezetés - A tojás

„az ég alatt nints olyan materia, melly a' mi vérünknek serumával vagy tápláló részivel percden tulajdonságaira nézve úgy meg-egyezne perct ez: és így a' testet-is ennél semmi hamarébb, bővebben és könnyebben nem táplálja.”

Mátyus István, Ó és Új Diaetetica, 4. kötet 1789

Felgyorsult életmód (catering és ipari feldolgozás szerepe nő)

Új fogyasztói elvárások: kíméletes feldolgozásmódok

A tojáslevek

- Jelentőségük: ipari alapanyag, Fogyasztói késztermék (USA)
- Alkalmazásuk:
  - Élelmiszer-biztonsági szempontok
  - gazdaságossági előnyök

Ipari tartósítás: hőkezelés ➔ fehérje denaturáció

HHP: tudományos, gyakorlati eredmények hiánya

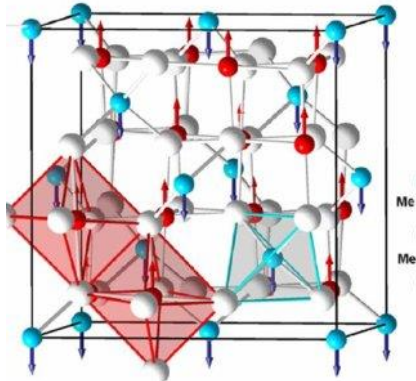
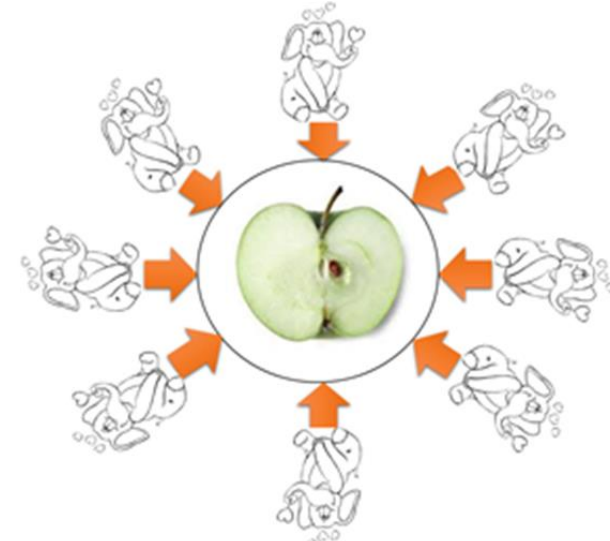

A HHP technológia

A nagy hidrosztatikus nyomású technológia (high hydrostatic pressure, HHP) több tudományágban alkalmazott módszer:

- Anyagtudományok
- Geológia
- Gyógyszeripar
- Élelmiszertudomány és technológia

A Pascal-elvnek megfelelően a folyadékba merített testre teljes térfogatában egyenlő nyomás nehezedik

2021. 10. 01.

Cél

- A **nagy hidrosztatikus nyomású kezelés paramétere**i milyen hatással bírnak a tojáslevek (teljes tojáslé, tojásfehérje-lé, tojássárgája-lé) egyes érzékszervi, technofunkcionális tulajdonságaira és mikrobiológiai állapotára?
- A **nagy hidrosztatikus nyomású technológia hőkezeléssel kombinálva** milyen hatással bír a tojáslevek (teljes tojáslé, tojásfehérje-lé, tojássárgája-lé) egyes érzékszervi, technofunkcionális tulajdonságaira és mikrobiológiai állapotára?

A kísérleti terv

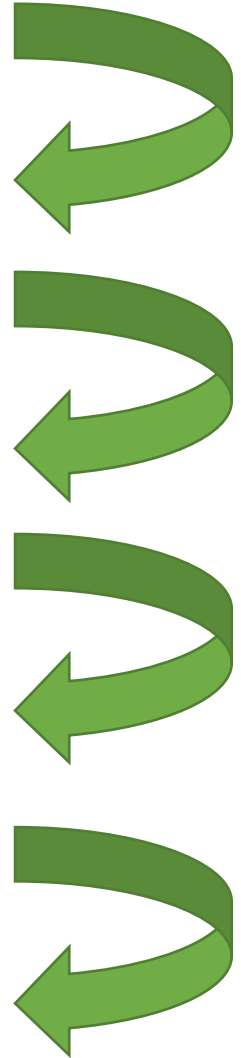
1. A HHP kezelés nyomásértékének hatásai

2. A HHP kezelés kezelési idejének hatásai

3. A HHP és hőkezelés kombinációinak hatásai

4. A HHP és hőkezelés sorrendjének hatásai

5. A HHP és hőkezelési paraméterek egyes kombinációinak hatásai

A kísérletek áttekintése

Kísérlet	Alkalmazott paraméterek	Vizsgált termék
1.	150 – 600 MPa, 5 perc	Teljes tojáslé Tojásfehérje-lé Tojássárgája-lé
2.	400 MPa, 1 – 10 perc	Teljes tojáslé Tojásfehérje-lé Tojássárgája-lé
3.	350 MPa/450 MPa 5 perc 57 °C, 7 perc + 350 MPa, 5 perc 53 °C, 6 óra + 350 MPa, 5 perc	Tojásfehérje-lé
4.	53 °C, 12 perc + 350 MPa, 5 perc 45 °C, 8 óra + 350 MPa, 5 perc	Teljes tojáslé Tojásfehérje-lé Tojássárgája-lé
5.	Központi elrendezésű, rotációs kísérleti terv: 53 – 67 °C 12 perc + 330 – 470 MPa, 5 perc	Teljes tojáslé Tojásfehérje-lé Tojássárgája-lé

Alkalmazott mérési módszerek

Minden kísérletben:

- **pH:** (Testo 206)*
- **Szín:** színezeti különbség (ΔH_{ab}^*), színingerkülönbség (ΔE_{ab}^*), króma (C_{ab}^*) (CIE Lab színrendszer, Konica percolta CR-400)**
- **Differenciáló pásztázó kalorimetrikus mérés** (DSC) fehérjék szerkezetének változásának nyomon követése (Micro DSC III , 20 – 95 °C közötti hőmérsékleti program)*
- **Mikrobiológiai állapot:** mezofil aerob összes csíraszám meghatározása (Nutrient agar, 30 °C, 24 óra inkubálás)*
- **Statisztikai értékelés:** egy- és kéttényezős varianciaanalízis, post hoc tesztekkel (SPSS Statistics v20.0, $\alpha=0,05$)

*3 párhuzamosmérés ** 5 párhuzamosmérés

Alkalmazott mérési módszerek

Egyes kísérletekben

Kísérlet	Reológiai tulajdonságok	Habképződés és -stabilitás	Emulzióképződés és -stabilitás	Késztermék vizsgálatok	
				állomány	Érzékszervi bírálatok
1	+ MCR 82				
2	+ MCR 82			+	+
3	+ MCR 82				
4					+
5	+ MCR 92	+	+		

Reológiai tulajdonságok: Anton Paar MCR 82 / MCR 92, rotációs módban CC27-SN16145, ST24-2D/2V/2V-30-SN13856 koncentrikus mérőrendszerek*,

Habképződés - és stabilitás*

Emulzióképzés - és stabilitás: 100 ml TSL+ 50 ml étolaj*

Késztermékek állomány vizsgálata: Stable Micro System (SMS) TA. XT Plus, TPA és penetrációs módszerek**

Érzékszervi bírálat: 1 és 10 pont közötti pozitív pontozásos rendszer, 12 bírálóval

5. Kísérlet: központi elrendezésű rotációs kísérleti terv: The Unscrambler X 10.5.1

*3 párhuzamosmérés ** 10 párhuzamosmérés

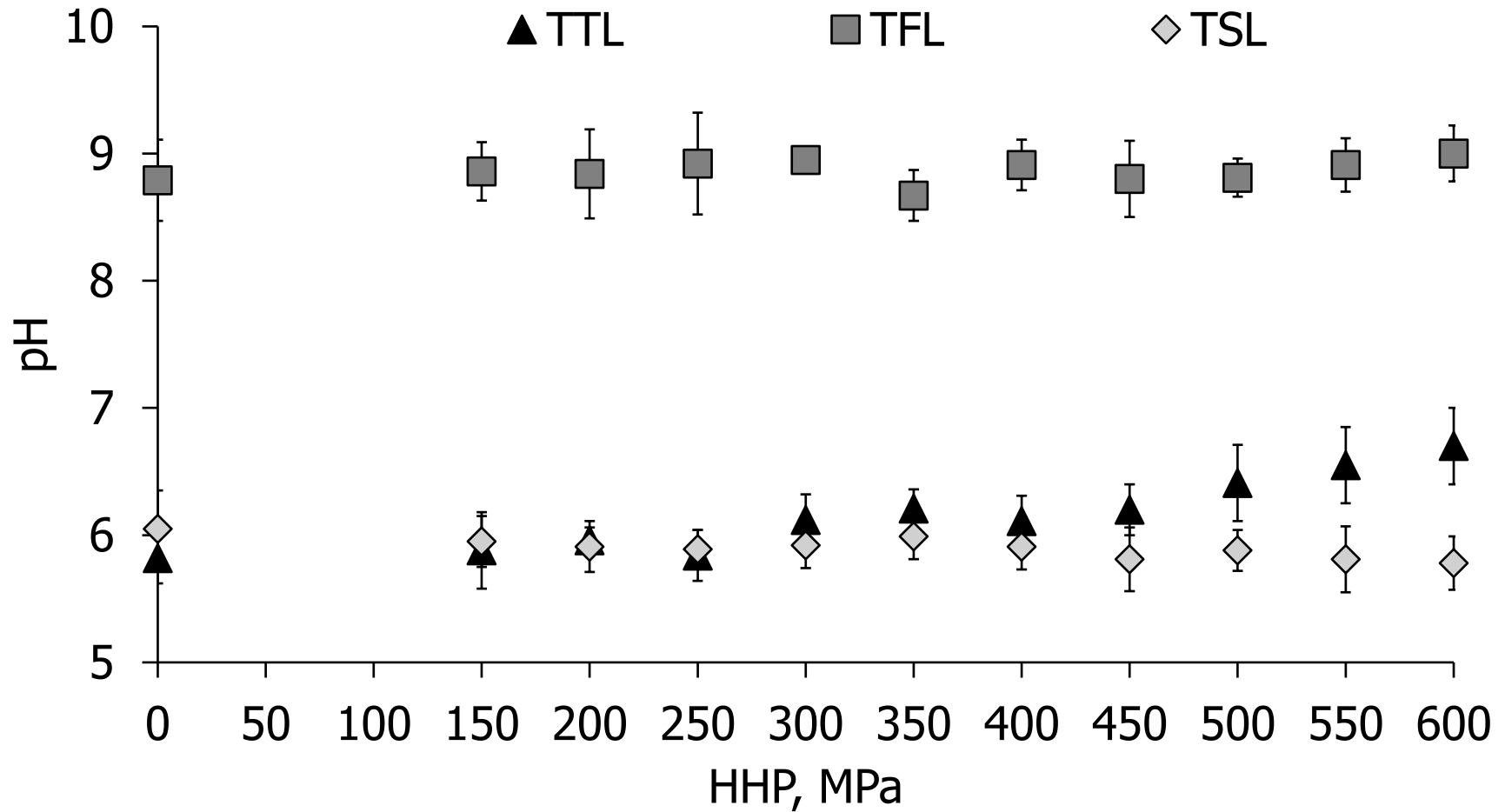
A collection of laboratory glassware, including beakers and Erlenmeyer flasks, arranged on a white surface. The glassware contains liquids of varying colors: bright yellow, orange, and brown. The central focus is a tall beaker filled with a bright orange liquid. To its left is a shorter beaker with yellow liquid, and to its right is a taller beaker with brown liquid. Several empty flasks and beakers are also visible in the background and foreground. The word "Eredmények" is overlaid in the center in a large, bold, black font.

Eredmények

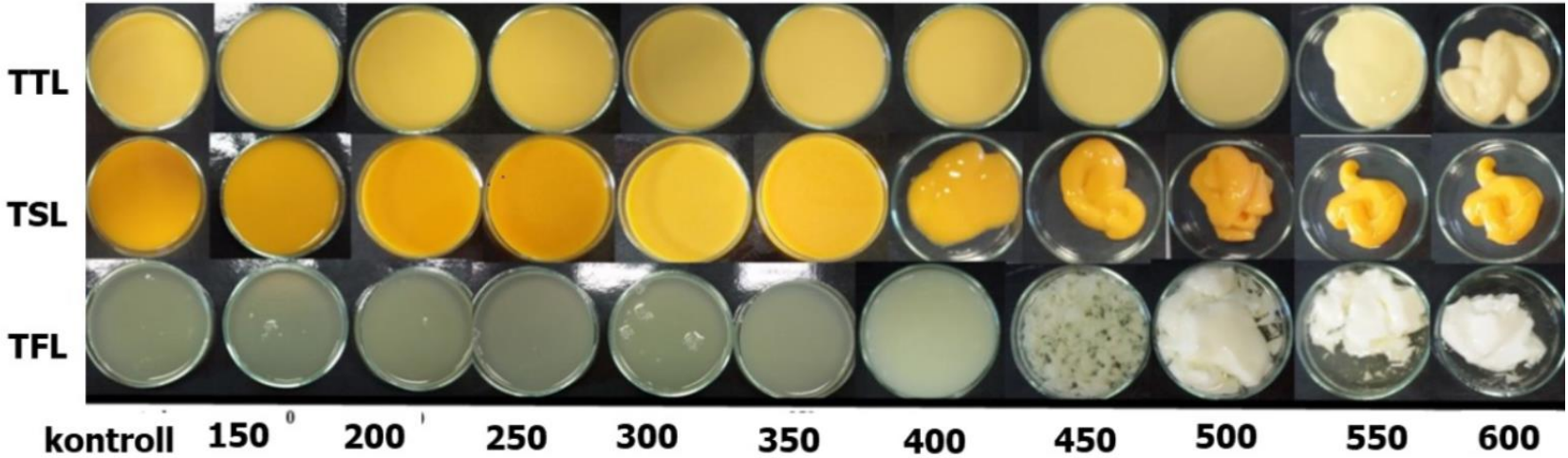
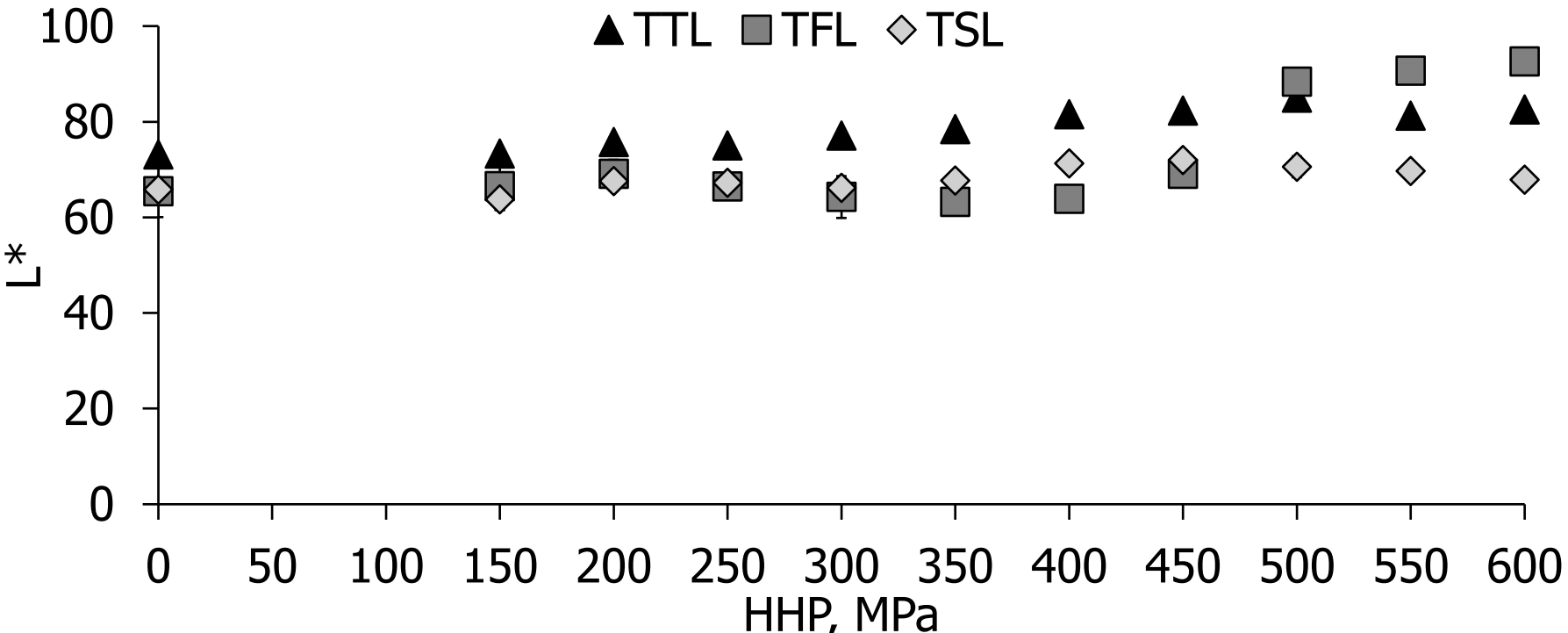

A HHP nyomásértékének hatása

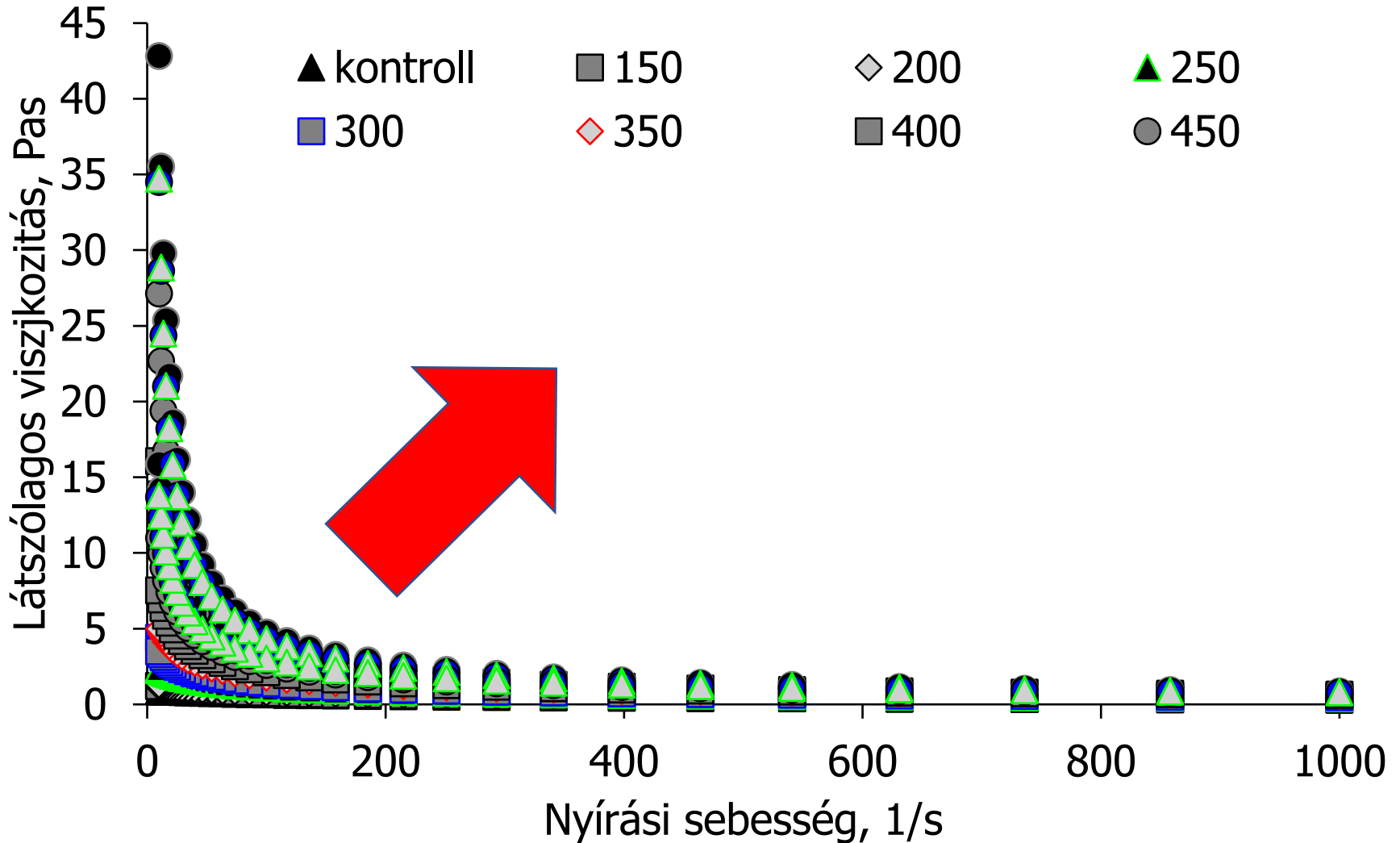
A HHP nyomásértékének hatása a pH-értékre

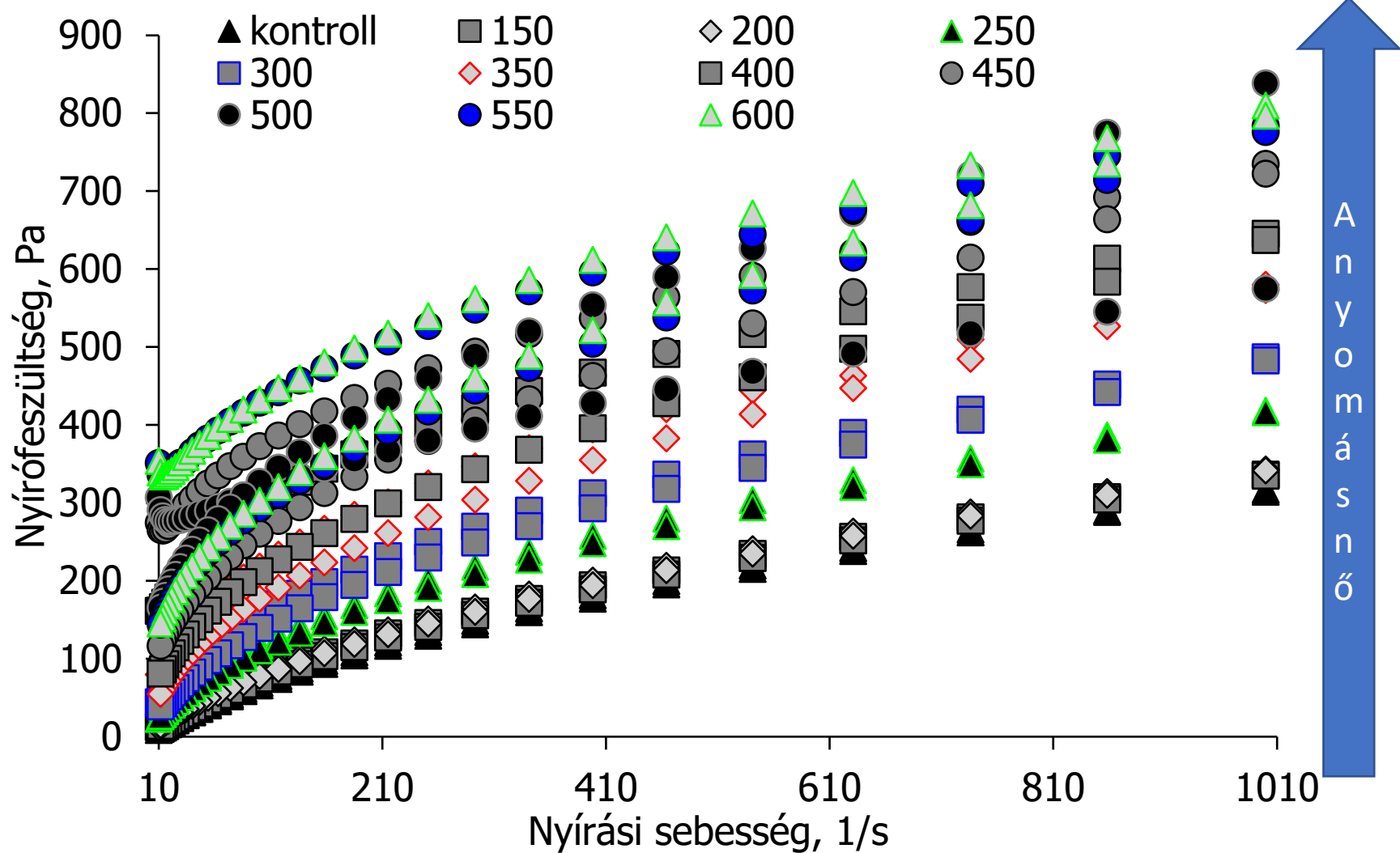
A HHP nyomásértékének hatása a színre

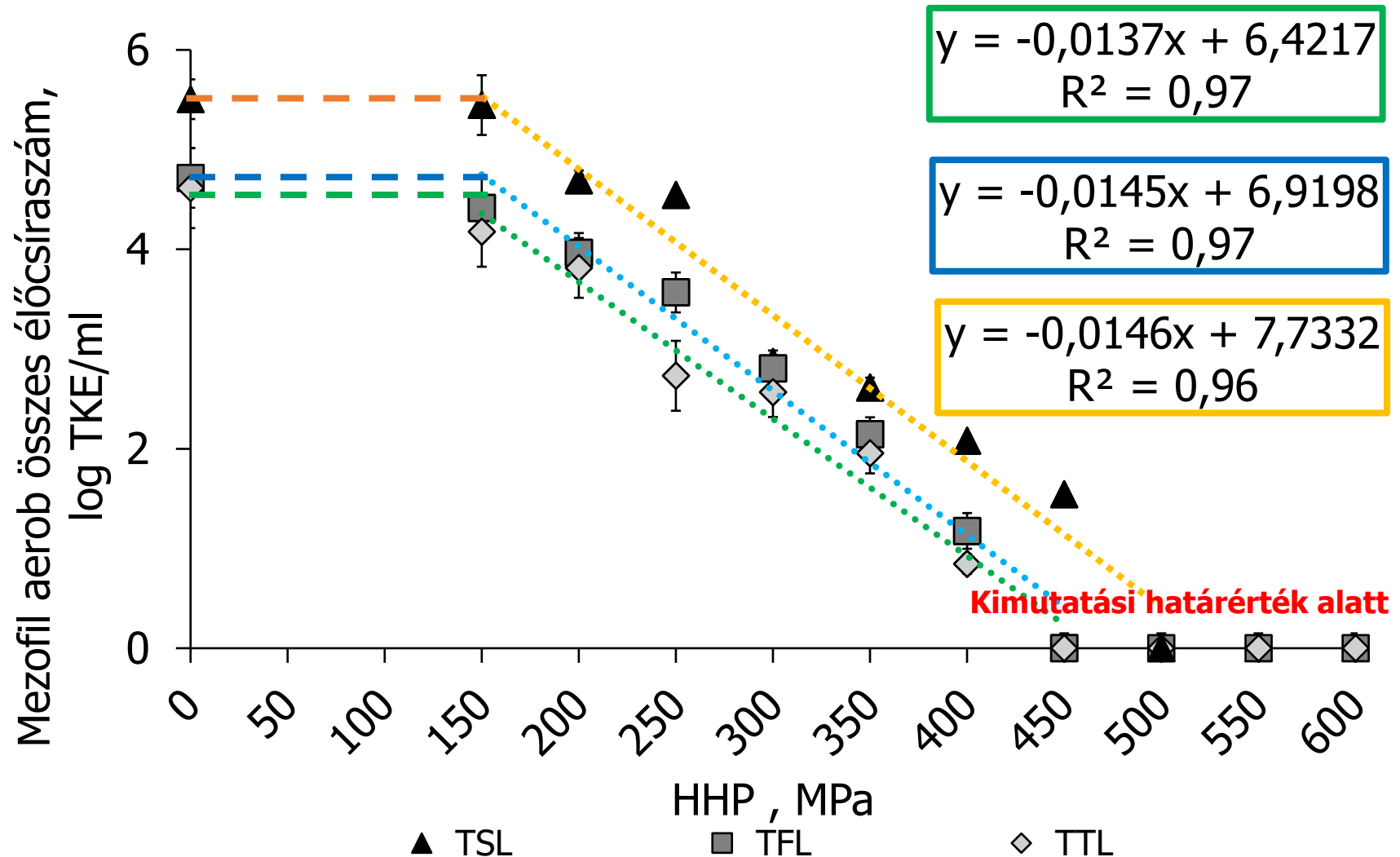
A A HHP nyomásértékének hatása a **tojássárgája-lé** reológiai tulajdonságaira

A A HHP nyomásértékének hatása a tojássárgája-lé reológiai tulajdonságaira

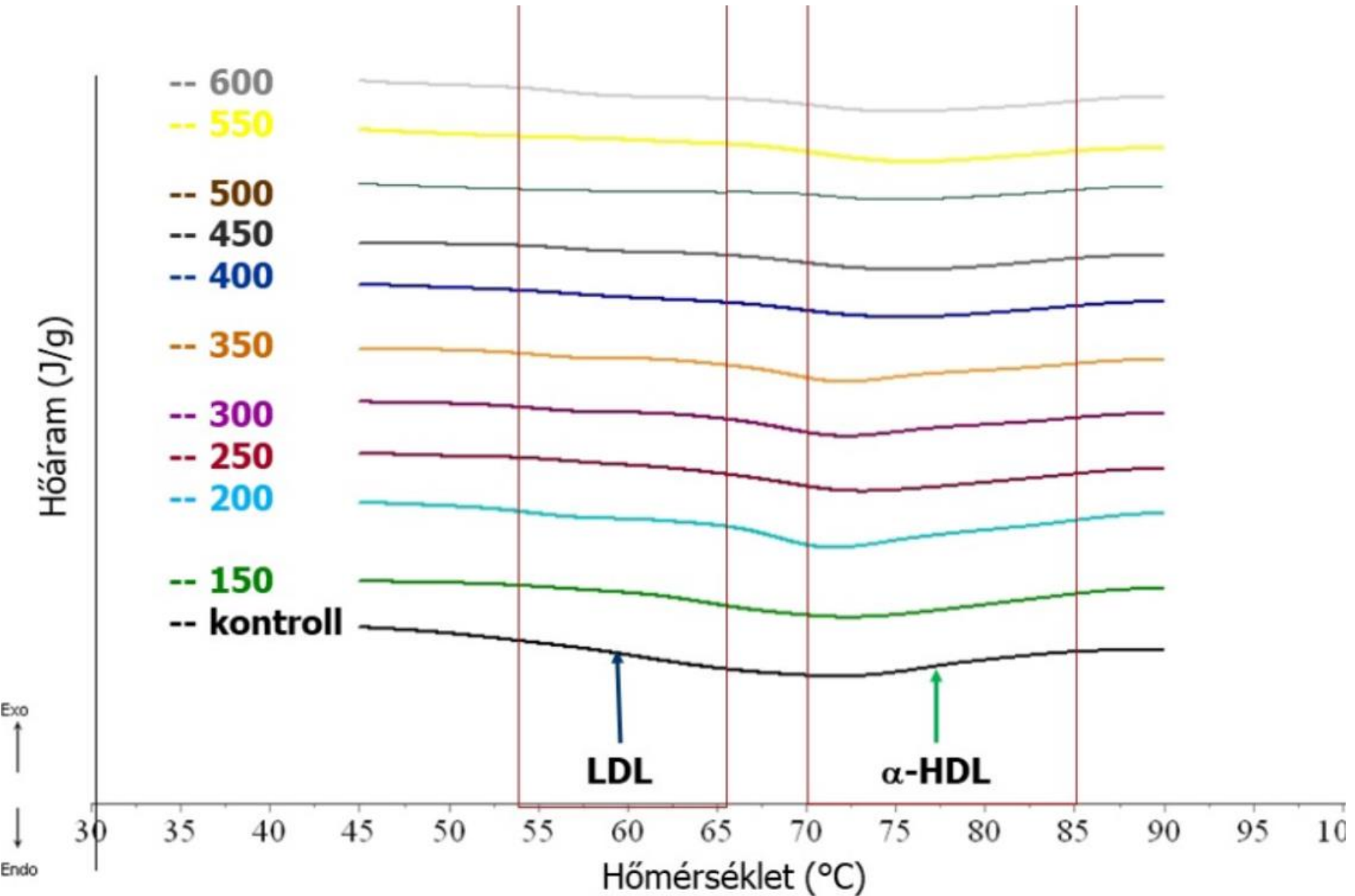

A nyomásérték hatása a tojáslevek mikrobiológiai állapotára

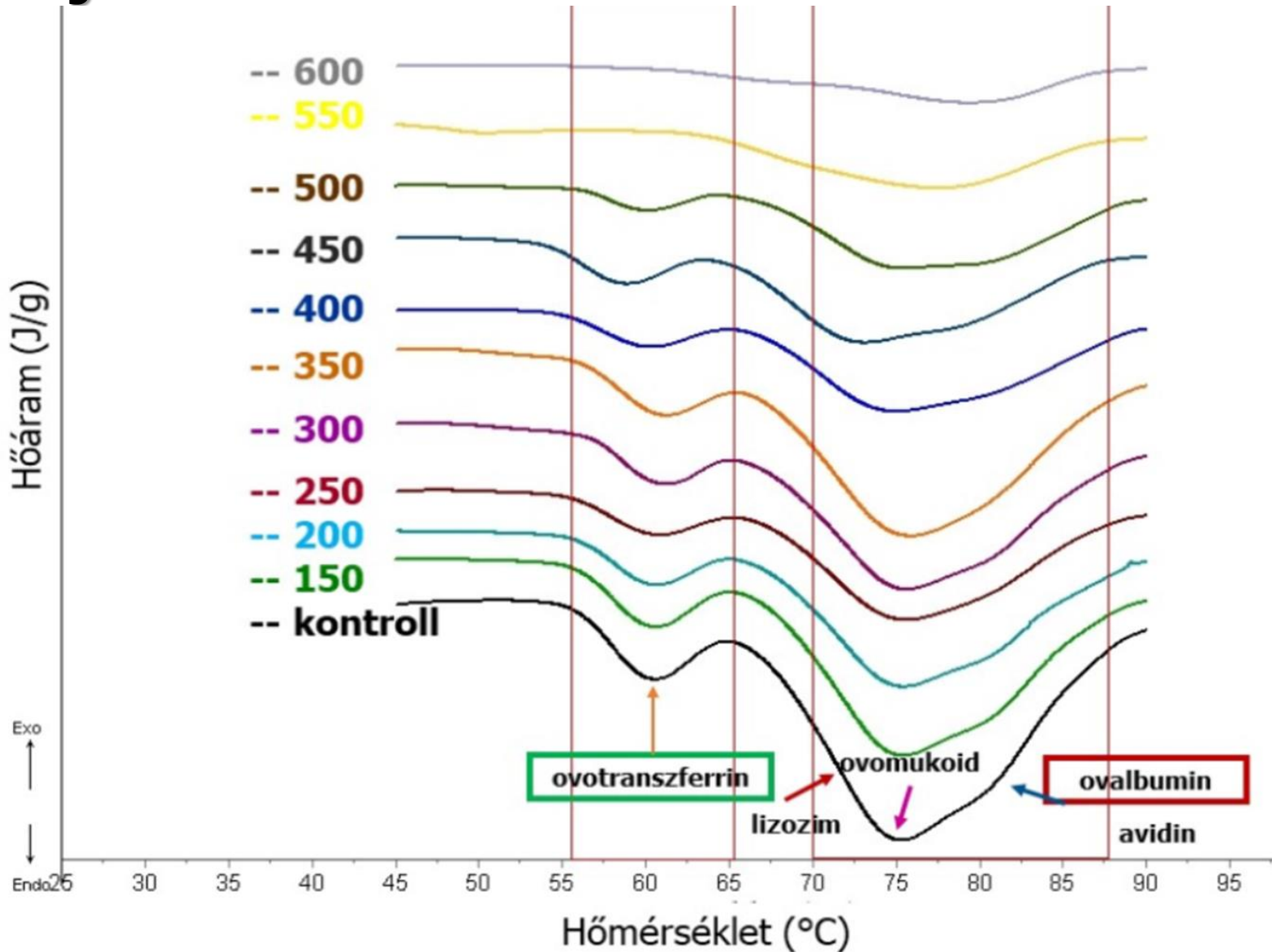

A nyomásérték hatása a **tojássárgája-lé** fehérjéinek denaturációjára

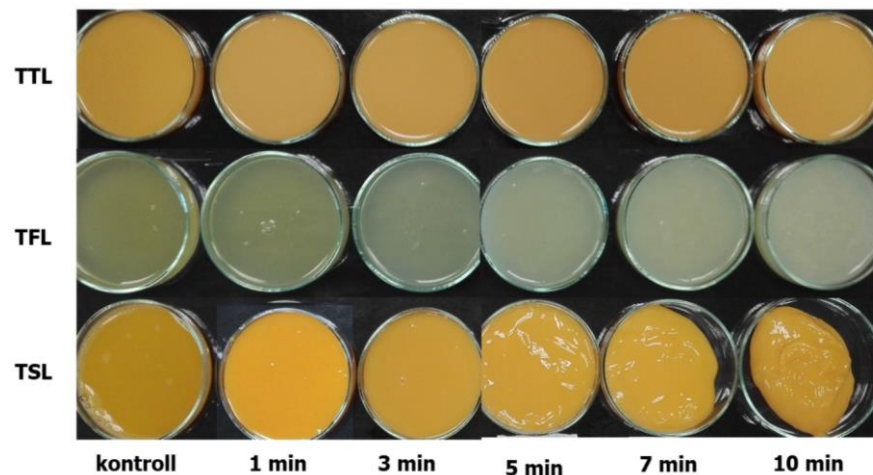
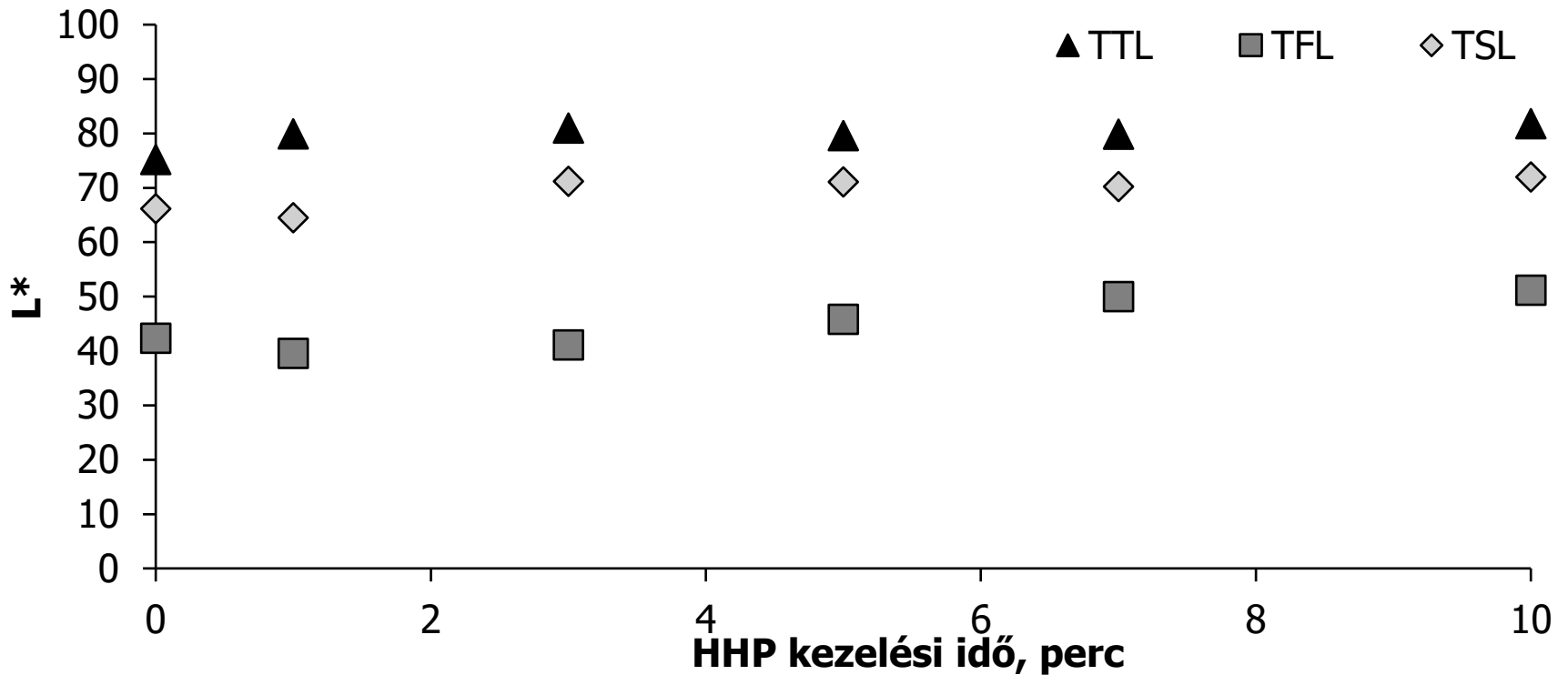
A nyomásérték hatása a tojásfehérje-lé fehérjéinek szerkezetére

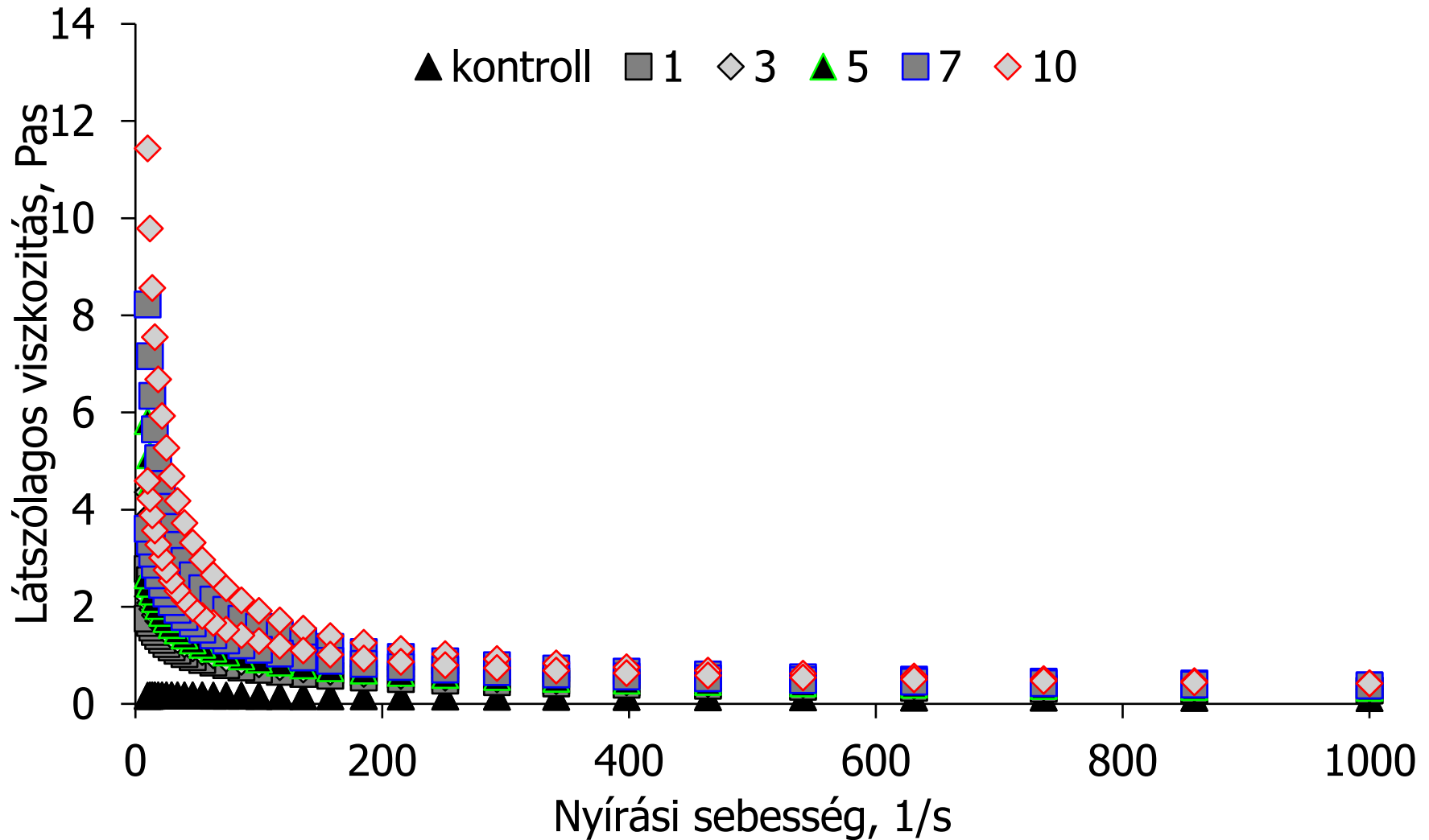
A series of glass beakers containing liquids of varying colors and turbidity, illustrating the effect of treatment time. The liquids range from a clear yellow to a dark brown, with some beakers being empty. The beakers are arranged in a row on a white surface, and the text "A kezelési idő hatása" is overlaid in the center.

A kezelési idő hatása

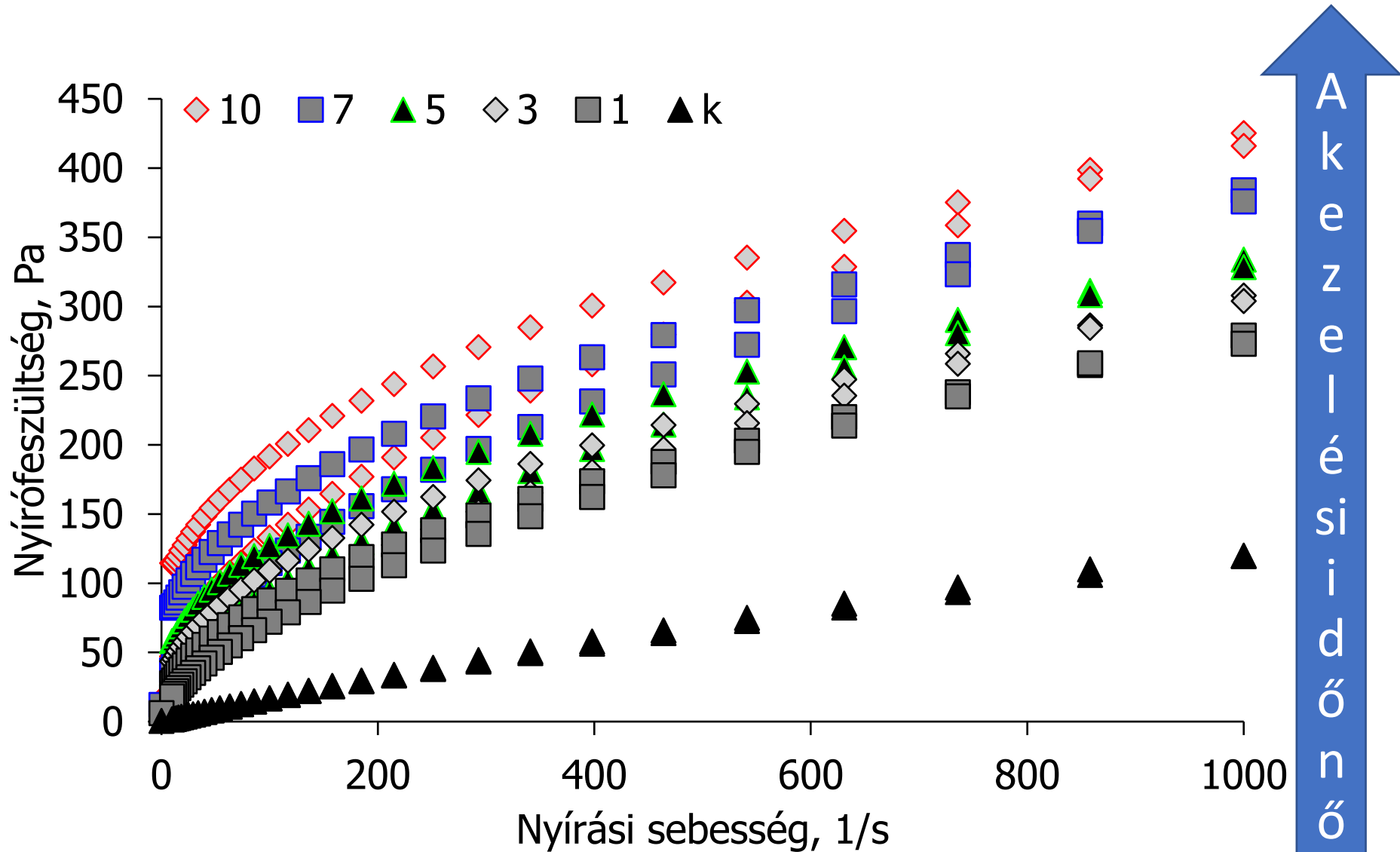
A HHP kezelési idejének hatása a színre

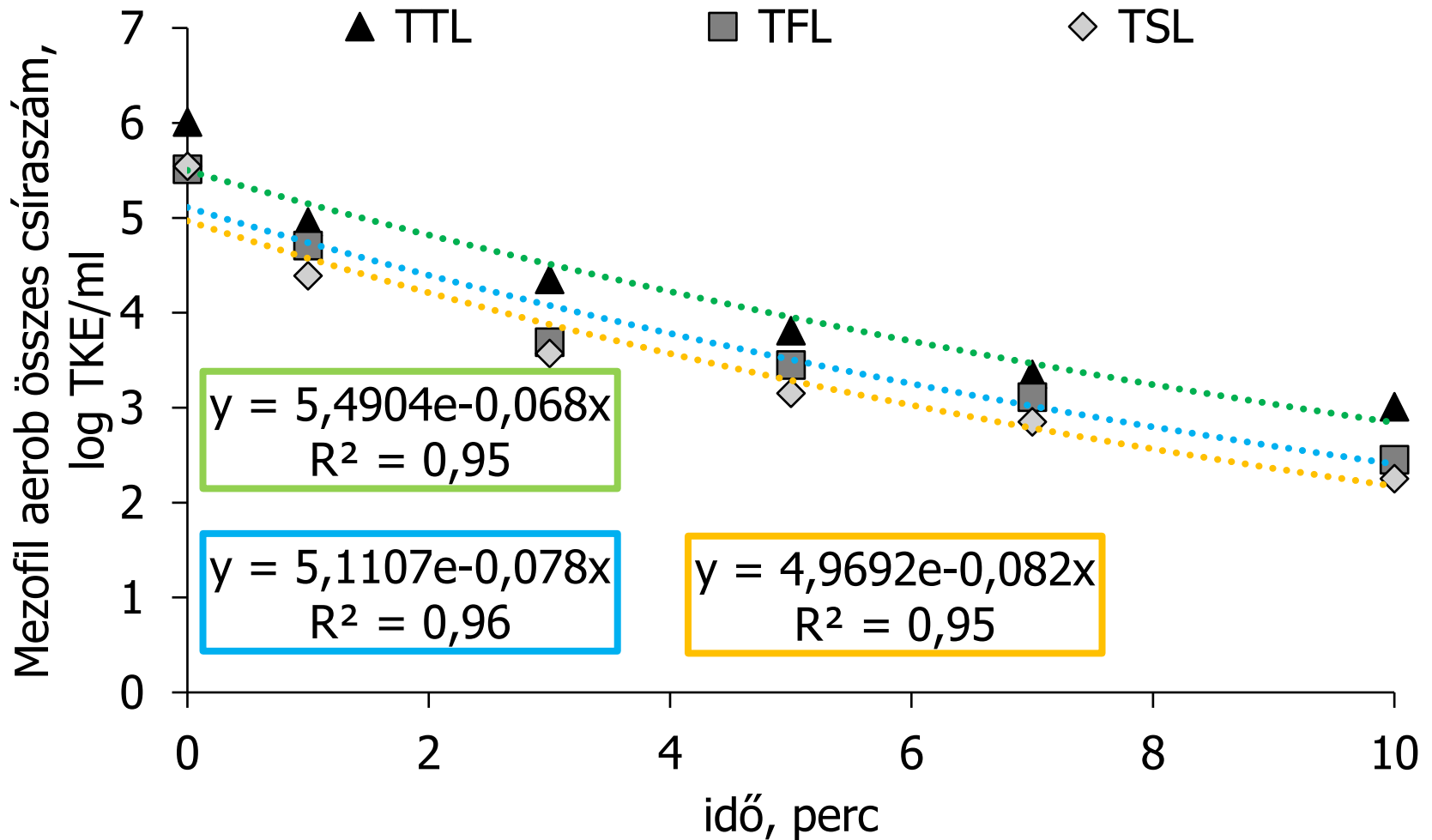
A HHP kezelési idejének hatása a **tojássárgája-lé** reológiai tulajdonságaira

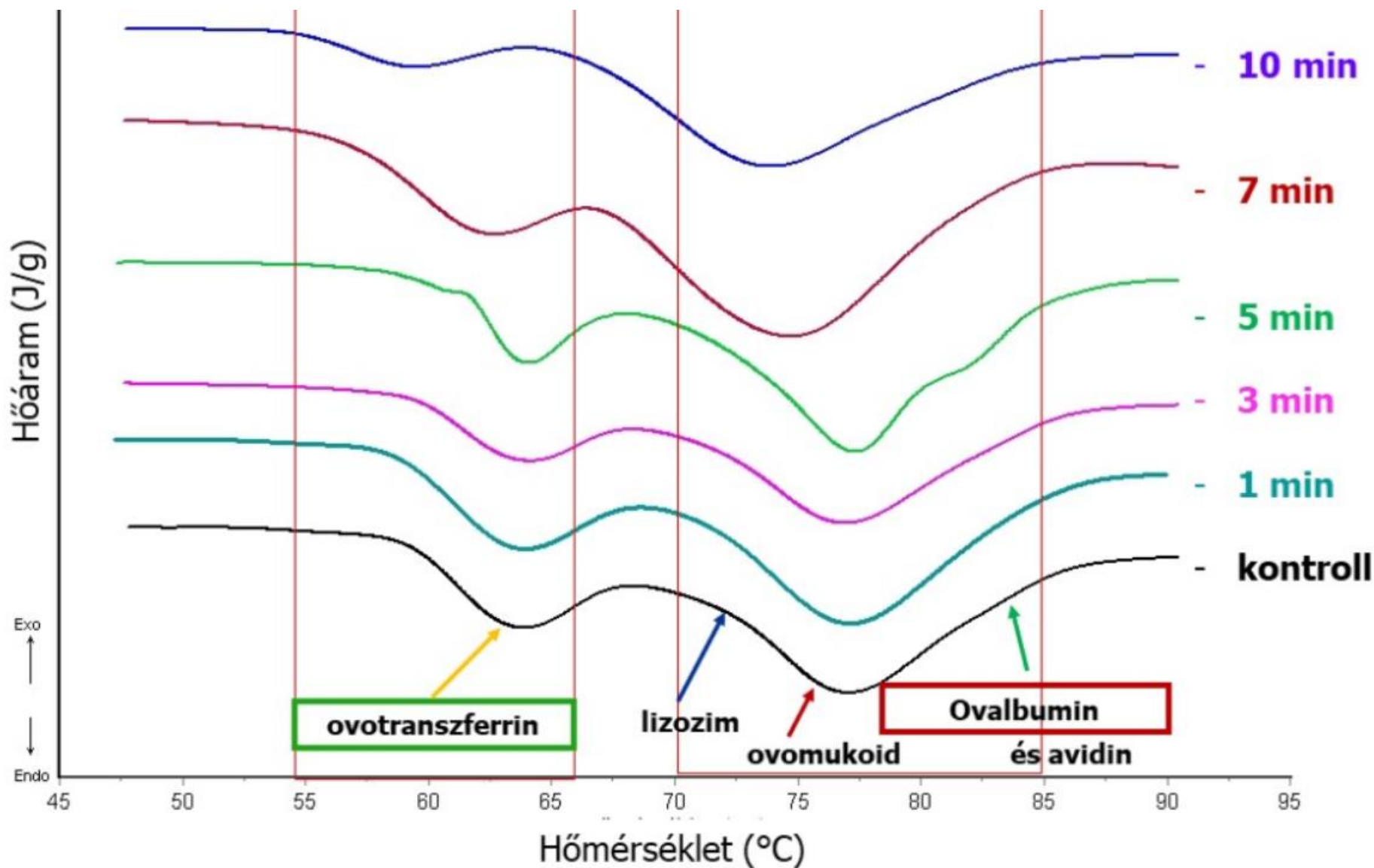
A HHP kezelési idejének hatása a **tojássárgája-lé** reológiai tulajdonságaira

A HHP kezelési idejének hatása a mikrobiológiai állapotra

A HHP kezelési idejének hatása a **tojásfehérje-lé** fehérjéinek denaturációjára

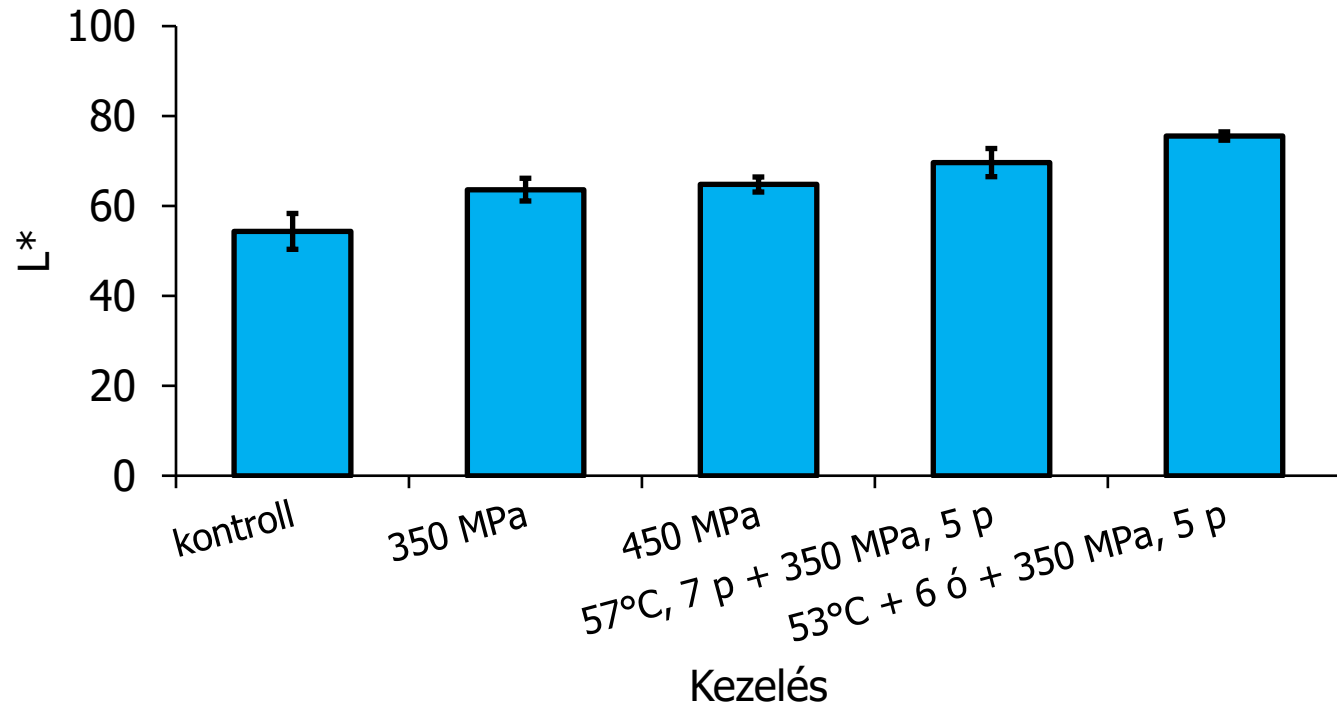

A hő- és nyomáskezelés kombinálásának hatása a tojásfehérje-lére

A hő- és nyomáskezelés kombinálásának hatása a **tojásfehérje-lé** színére

kontroll

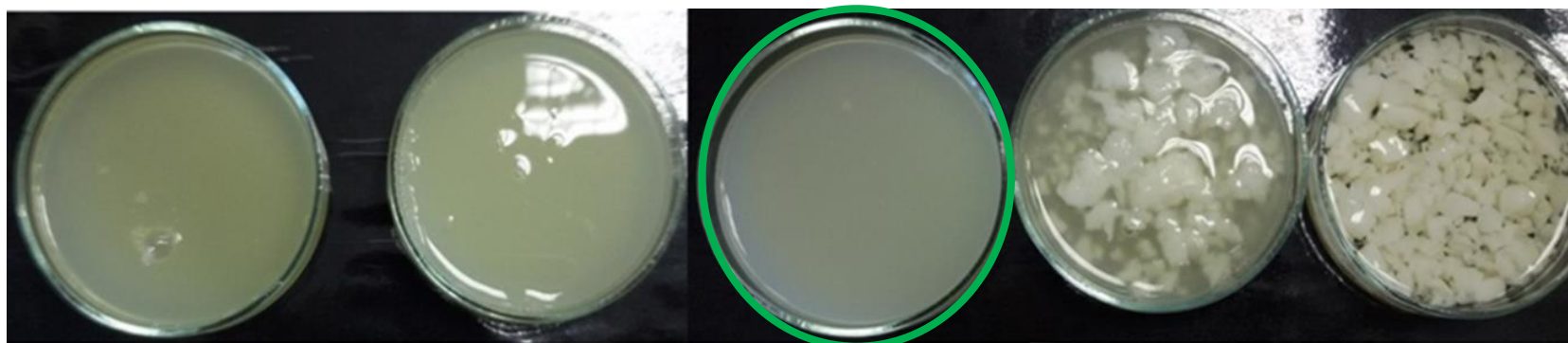
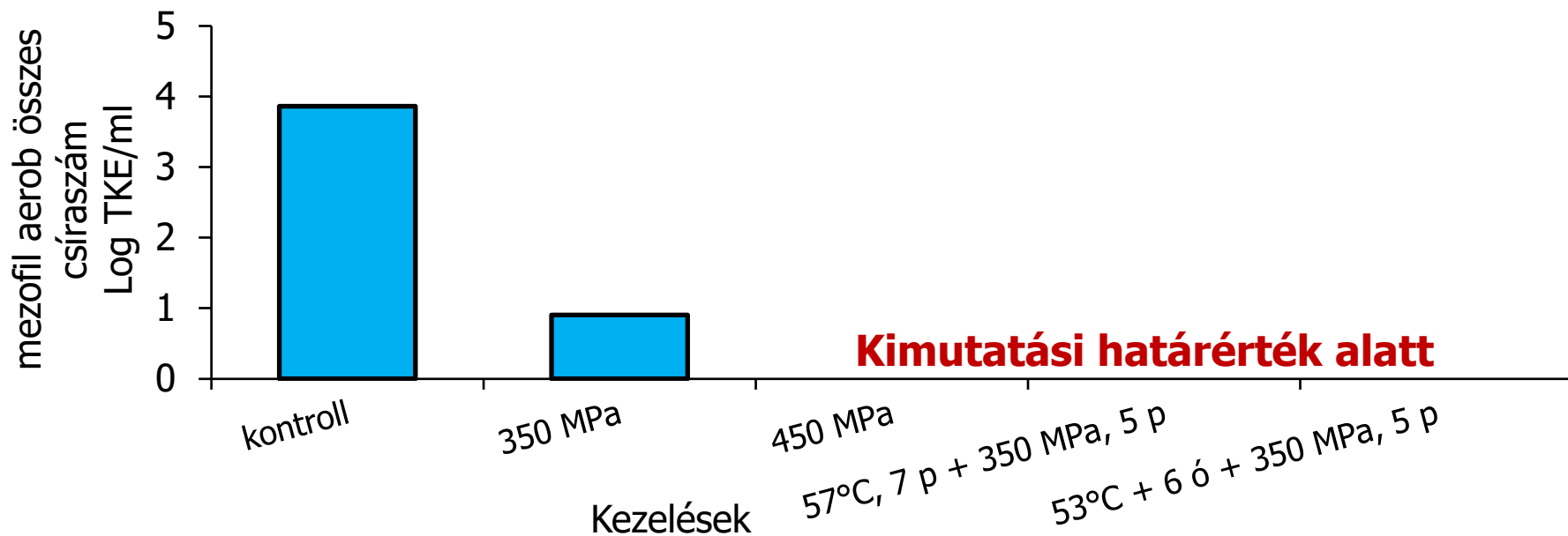
350 MPa

P+350 MPa

H+350 MPa

450 MPa

A hő- és nyomáskezelés kombinálásának hatása a tojásfehérje-lé mikrobiológiai állapotára

kontroll

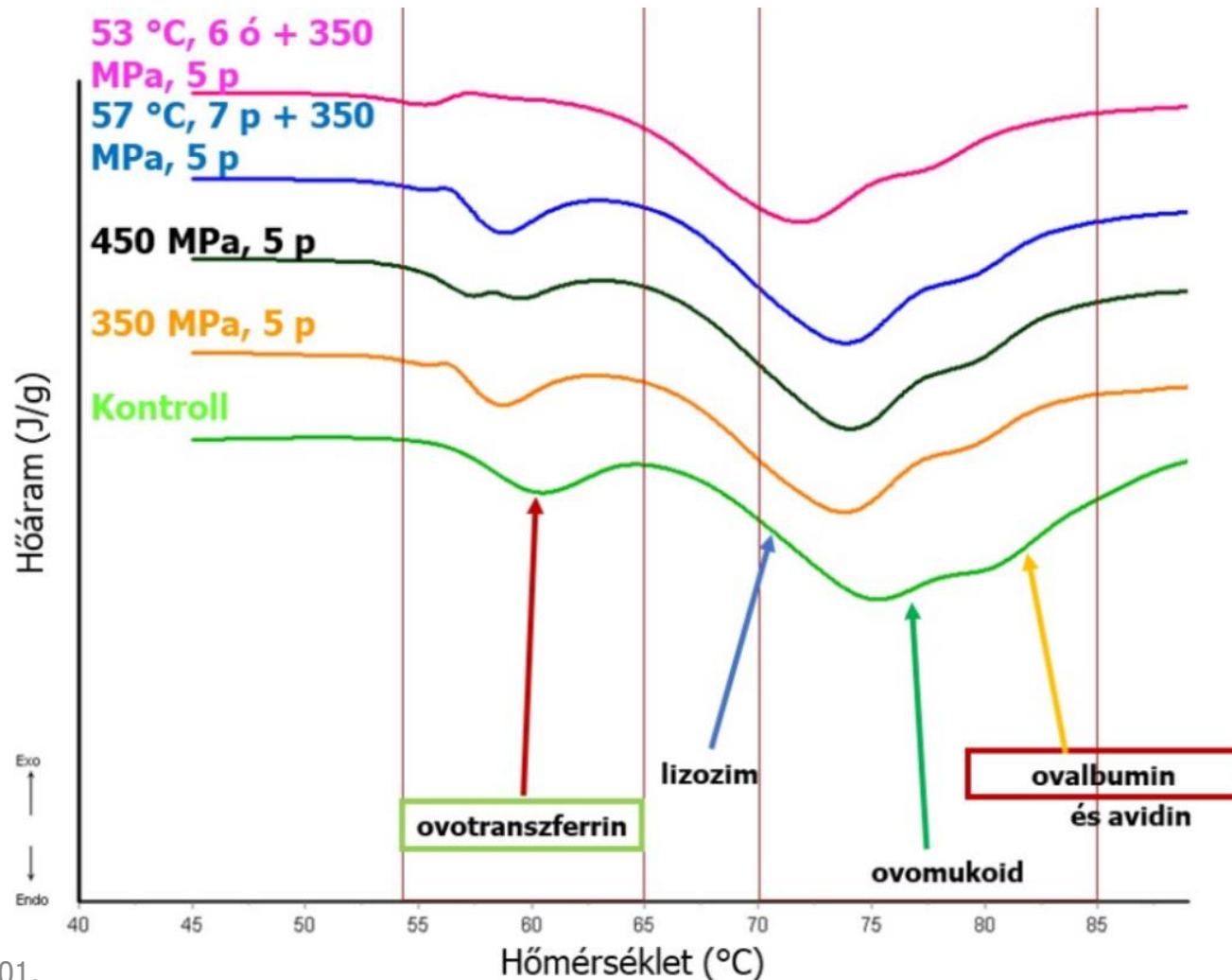
350 MPa

P+350 MPa

H+350 MPa

450 MPa

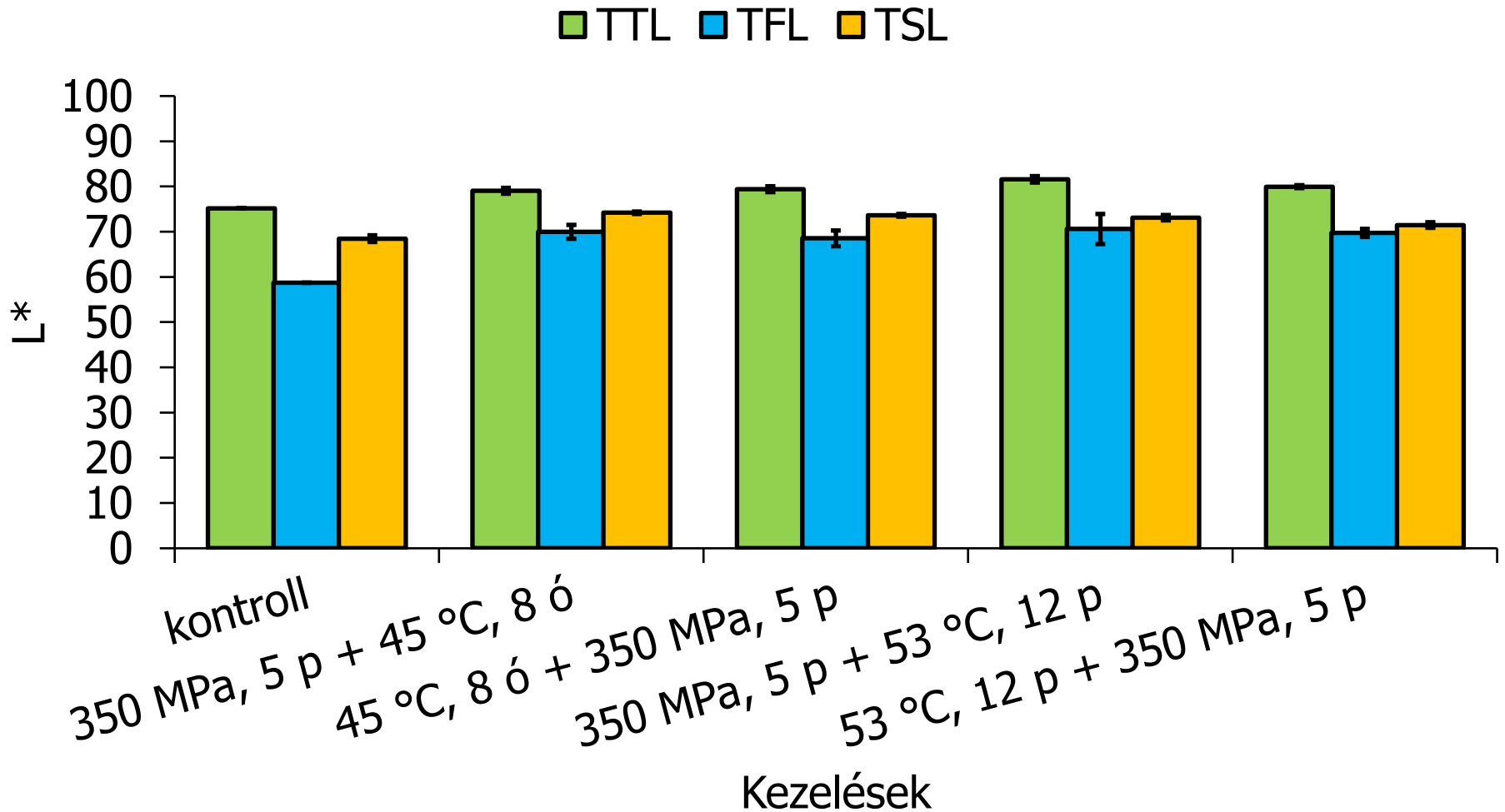
A hő- és nyomáskezelés kombinálásának hatása a **tojásfehérje-lé** fehérjéinek denaturációjára

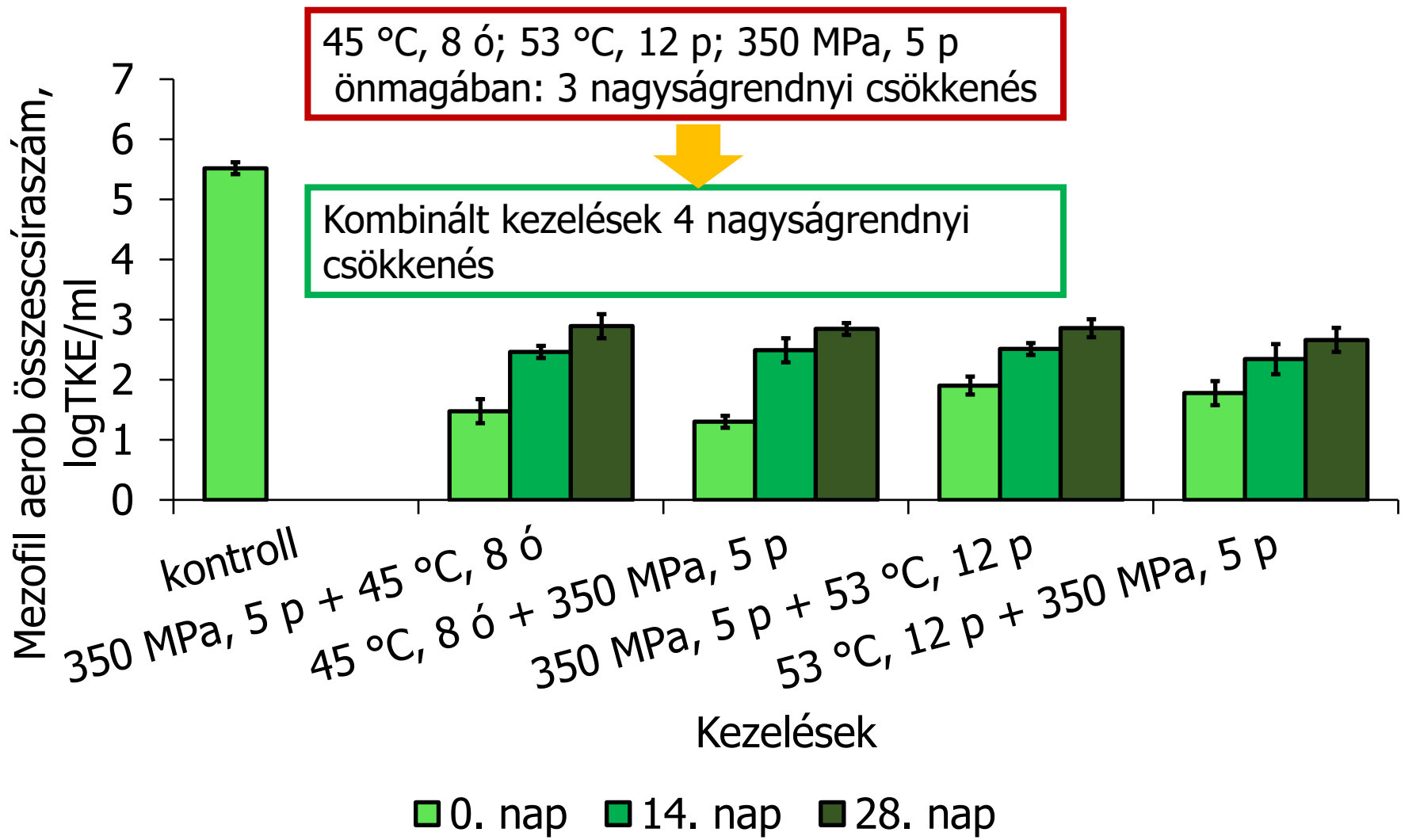

A hő- és nyomáskezelés sorrendjének és paramétereinek hatása

A HHP és a hőkezelés sorrendjének és paramétereinek (hőmérséklet, kezelési idő) hatása a színre

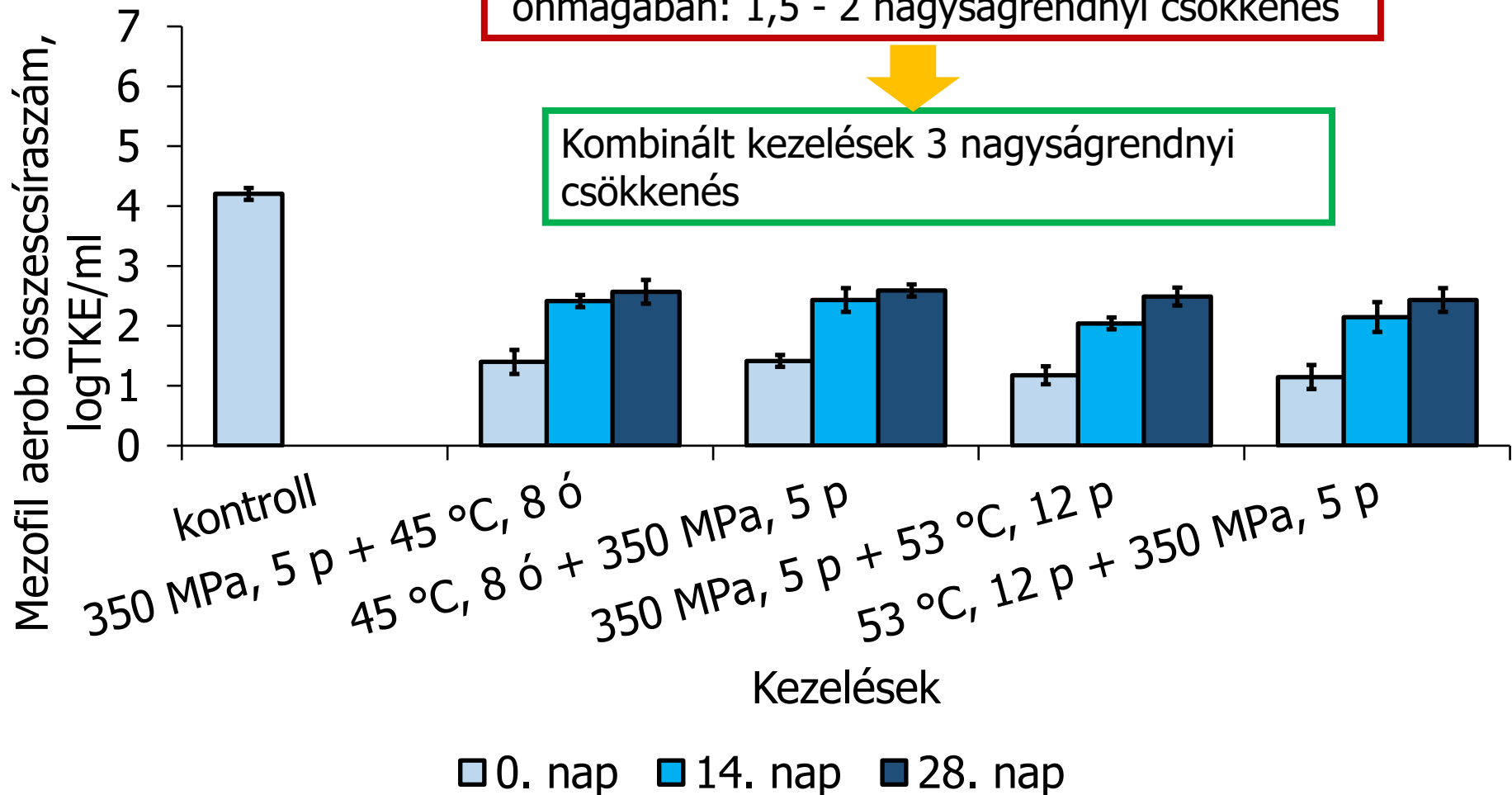

A HHP és a hőkezelés sorrendjének hatása a teljes tojáslé mikrobiológiai állapotára

A HHP és a hőkezelés sorrendjének hatása a **tojásfehérje-lé** mikrobiológiai állapotára

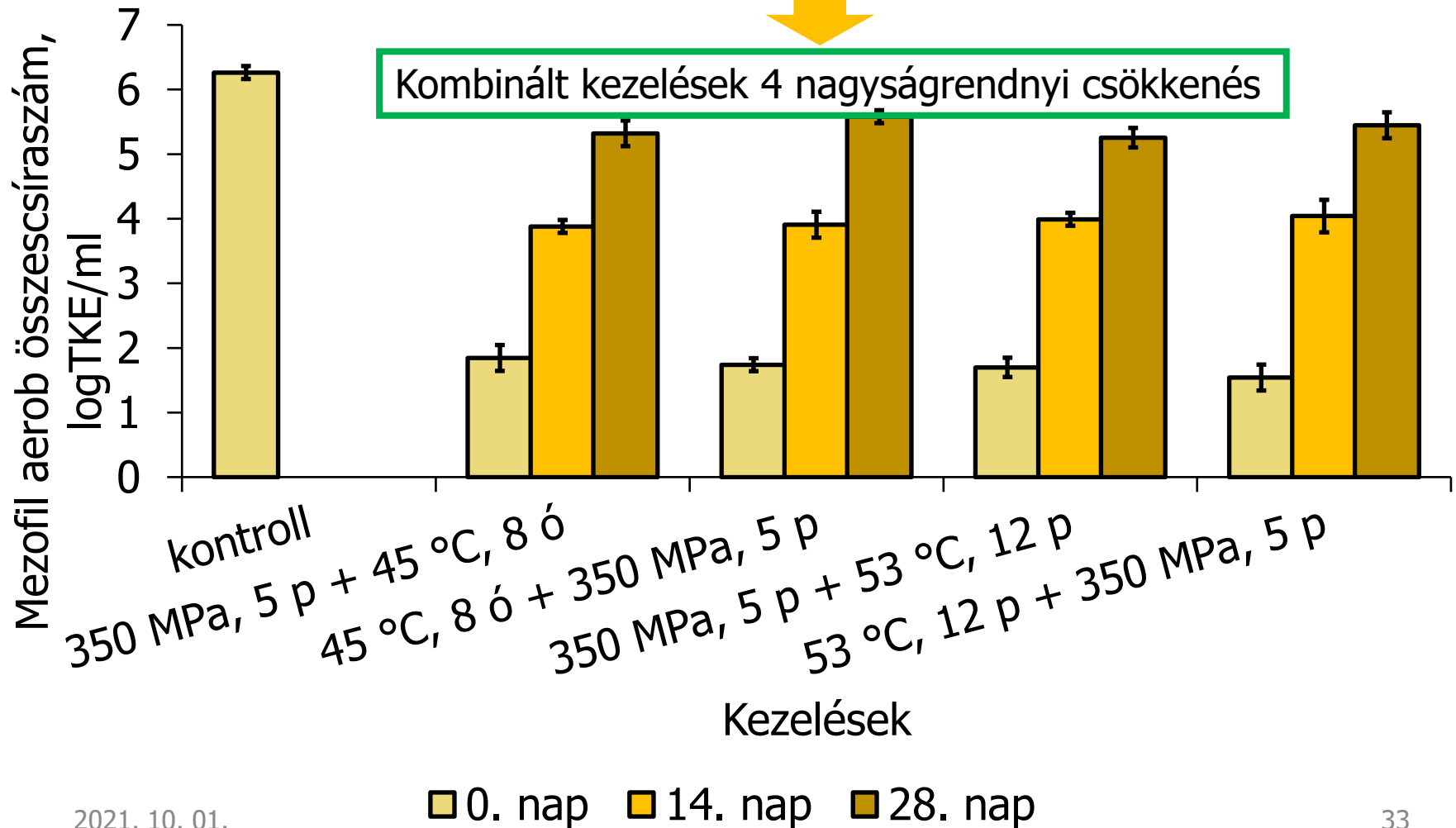
45 °C, 8 ó; 53 °C, 12 p; 350 MPa, 5 p
önmagában: 1,5 - 2 nagyságrendnyi csökkenés

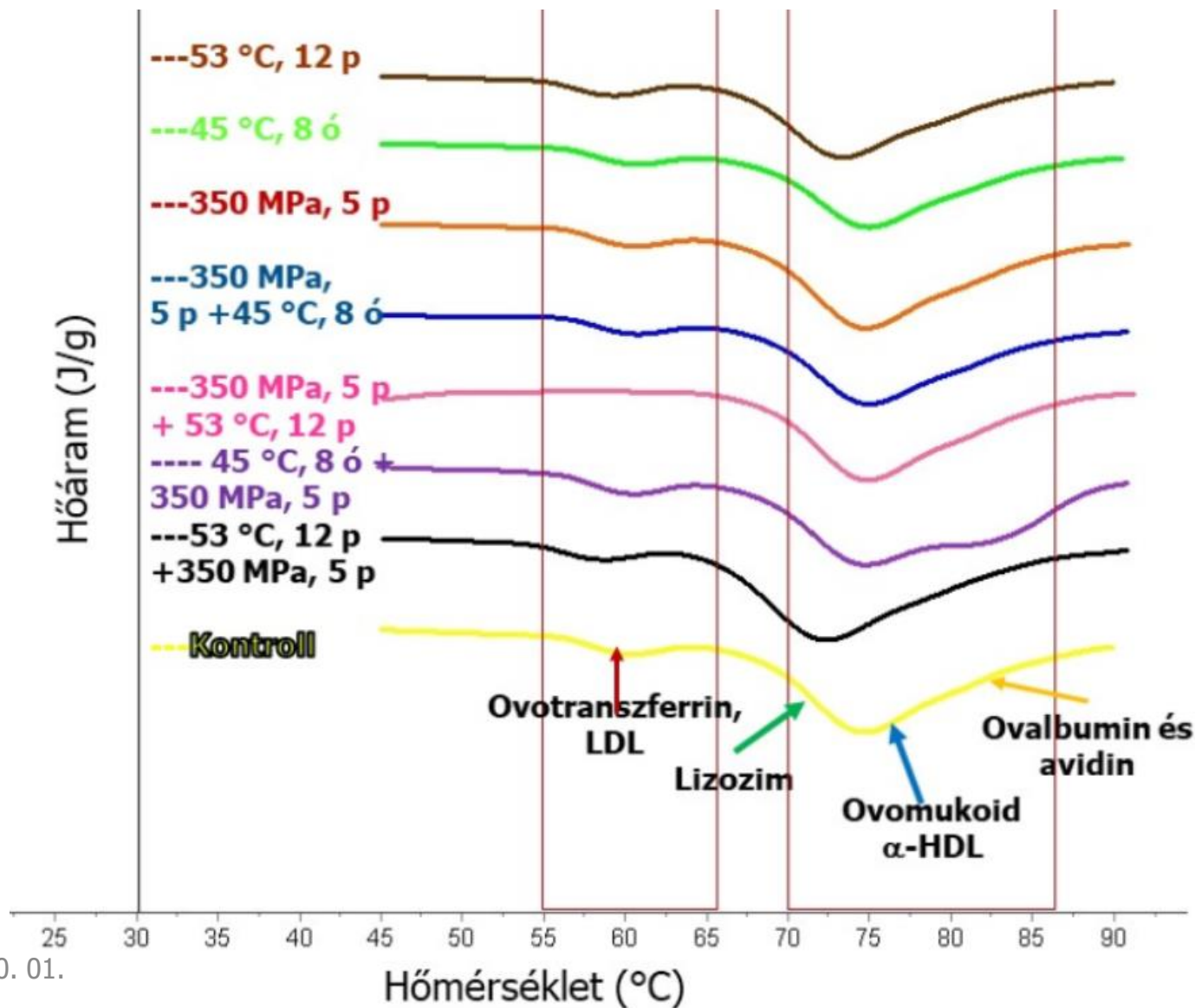

A HHP és a hőkezelés sorrendjének hatása a **tojássárgája-lé** mikrobiológiai állapotára

45 °C, 8 ó; 53 °C, 12 p; 350 MPa, 5 p
önmagában: 3 nagyságrendnyi csökkenés

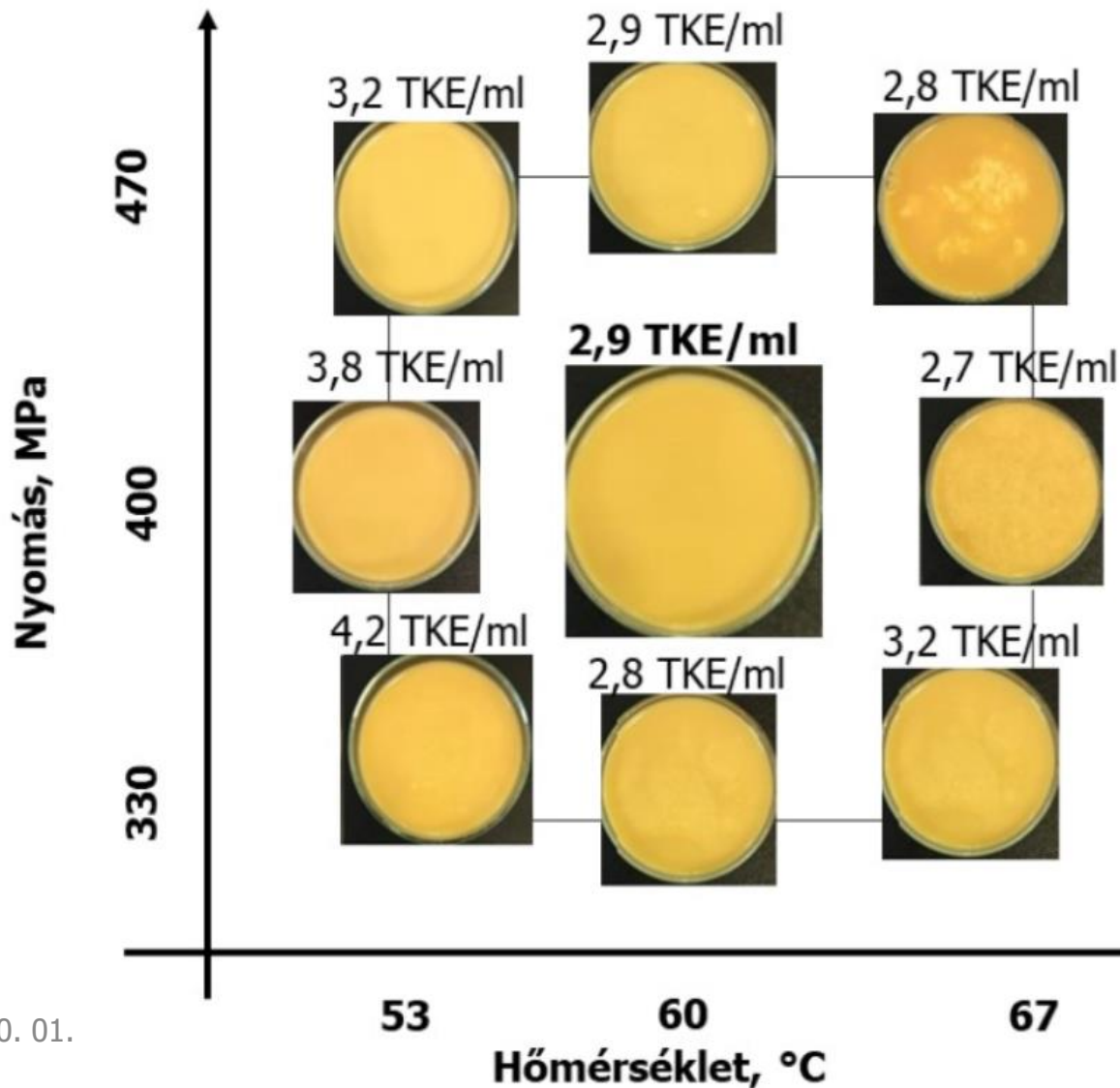
A HHP és a hőkezelés sorrendjének hatása a teljes tojáslé fehérjéinek denaturációjára

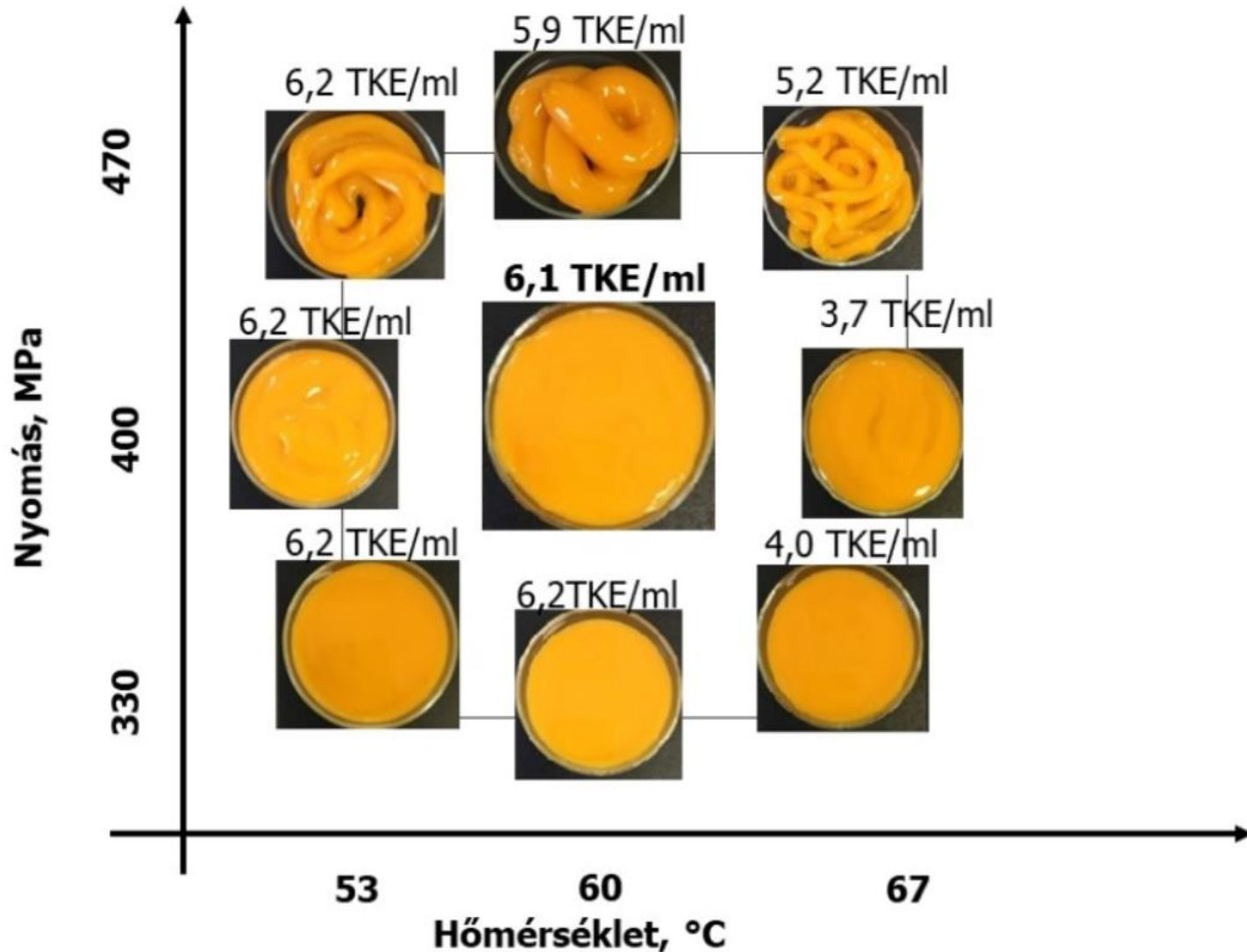
A photograph of several pieces of laboratory glassware, including graduated cylinders and Erlenmeyer flasks, arranged on a white surface. The glassware contains liquids of varying colors: bright yellow, orange, and light brown. The background is a plain, light color. The text is overlaid in the center of the image.

A hő- és nyomáskezelés paramétereinek hatása

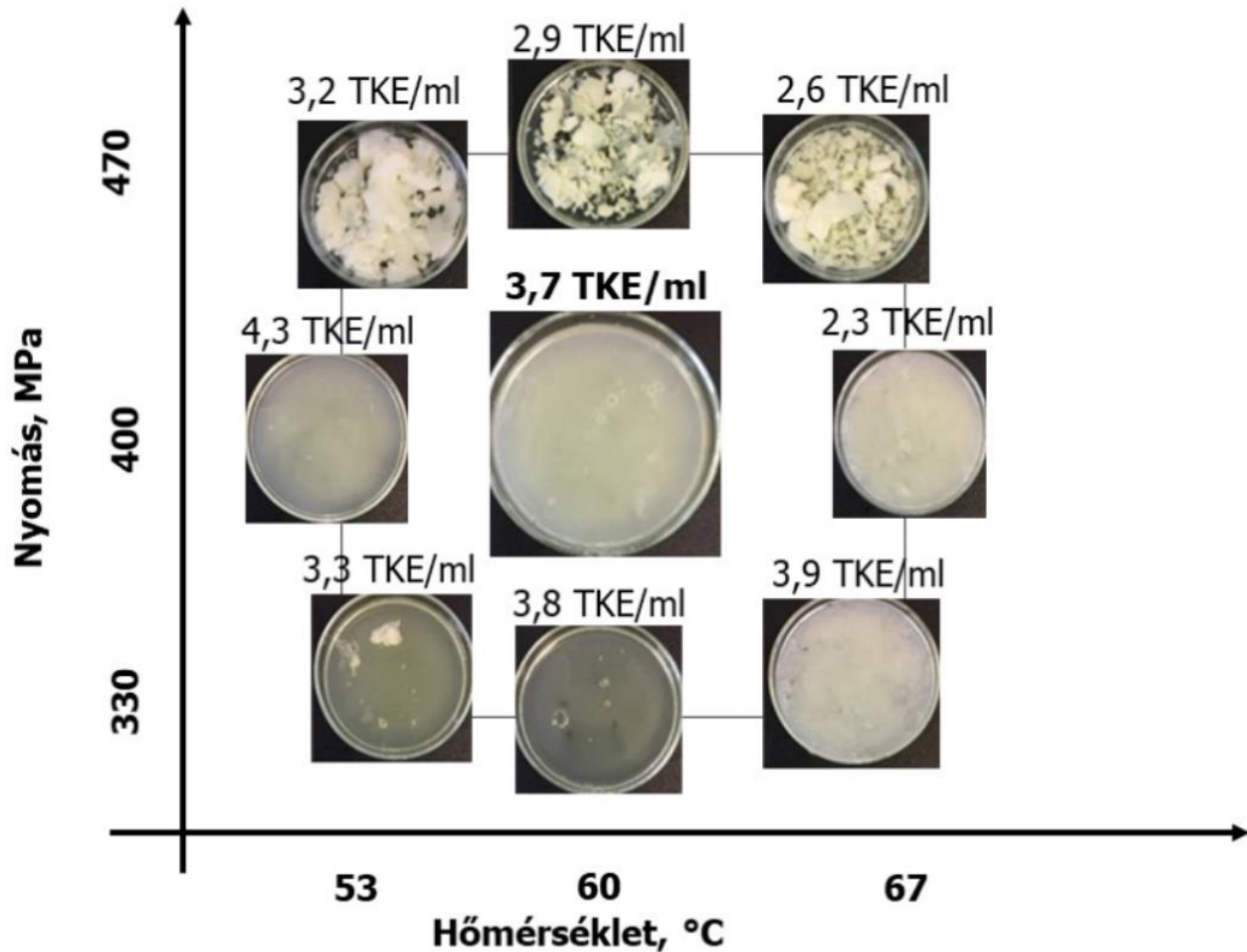
A hő- és nyomáskezelés paramétereinek hatása a teljes tojáslére

A hő- és nyomáskezelés paramétereinek hatása a **tojássárgája-lére**

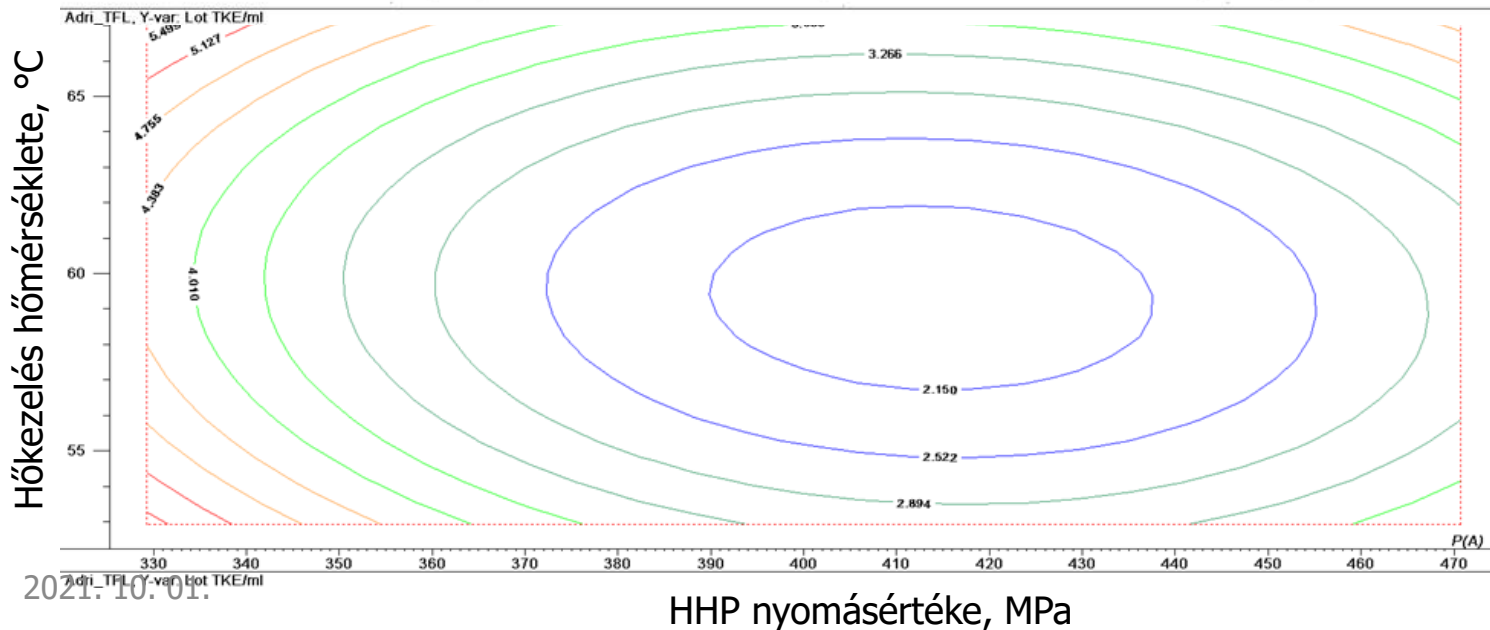
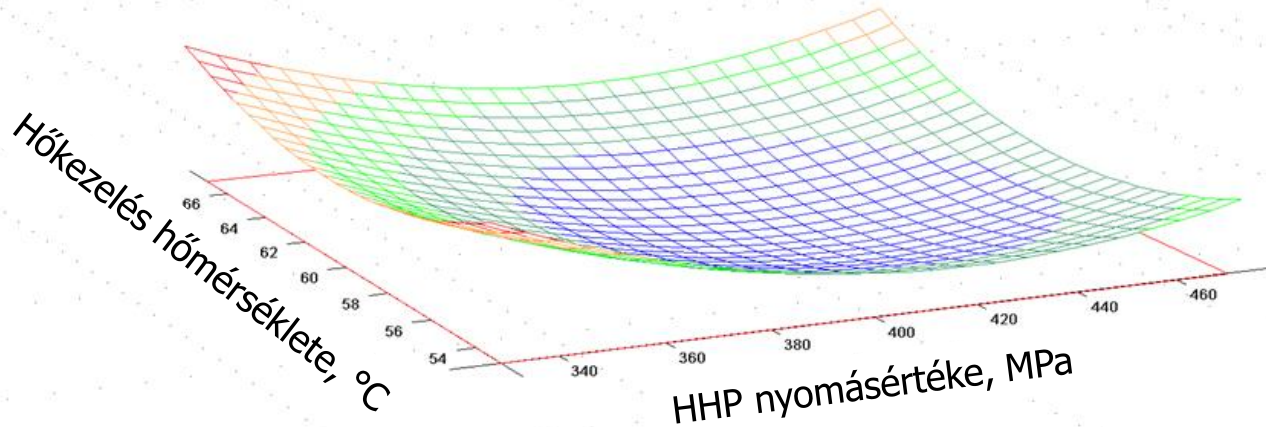
A hő- és nyomáskezelés paramétereinek hatása a **tojásfehérje-lére**

A hő- és nyomáskezelés paramétereinek hatása a **tojásfehérje-lé** tulajdonságaira

Response Surface

1.964 2.708 3.452 4.197 4.941 5.685

összefoglalás

- A HHP nyomásértékének nagyobb hatása van a tojáslevek egyes tulajdonságaira (szín, fehérje denaturáció), és mikrobiológiai állapotára, mint a kezelés idejének
- A tojáslevek tulajdonságaiban eltérő nyomásértéken következnek be szignifikáns változások
- A kombinált kezelések kedvezők mikrobiológiai szempontból
- A hőkezelést követő HHP kezelés a kedvezőbb sorrend a legtöbb technofunkcionális tulajdonság szempontjából
- A központi elrendezésű rotációs kísérleti tervvel legjobban a tojásfehérje-lé tulajdonságai modellezhetők

Merre tovább?

- A HHP nyomásértékének nagyobb hatása van a tojáslevek egyes tulajdonságaira (szín, fehérje denaturáció), és mikrobiológiai állapotára, mint a kezelés idejének
- A tojáslevek tulajdonságaiban eltérő nyomásértéken következnek be szignifikáns változások
- A kombinált kezelések kedvezők mikrobiológiai szempontból
- A hőkezelést követő HHP kezelés a kedvezőbb sorrend a legtöbb technofunkcionális tulajdonság szempontjából
- A központi elrendezésű rotációs kísérleti tervvel legjobban a tojásfehérje-lé tulajdonságai modellezhetők

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**